

Apel do polskich stowarzyszeń

Pomniki 2 Korpusu Polskiego na Monte Cassino są w niebezpieczeństwie.

Prywatny przedsiębiorca, który wynajął obszar Albanety na Monte Cassino - gdzie, niedaleko polskiego cmentarza, znajdują się trzy pomniki wzniesione przez II Korpus Polski w 1945 r. (obelisk, czołg i żelazny krzyż) - realizuje projekt, który może ponownie uniemożliwić swobodny dostęp do pomników.

Projekt został oficjalnie zaprezentowany na konferencji 27 czerwca br. w opactwie na Monte Cassino, w obecności władz cywilnych i religijnych oraz dziennikarzy i opiera się na umowie najmu między opatem i przedsiębiorcą z października 2015 r.

W umowie o dzierżawę przewidziany jest bilet wstępu na cały obszar, a więc także do miejsc, w których znajdują się pomniki. Ponieważ drogi prowadzące do pomników znajdują się częściowo na terenie należącym do opactwa, dostęp do nich będzie zatem płatny, albo zależny od uznania najemcy.

Pomimo że:

1. pomniki i związane z nimi drogi dojazdowe zostały zbudowane przez 2 Korpus Polski w 1945 r. za zgodą Opactwa i mogły być swobodnie użytkowane do 2015 r.;
2. państwo włoskie ogłosiło niedawno, że te trzy pomniki stanowią dobra kulturalne służące interesowi publicznemu, a zatem dostęp do nich musi być wolny;
3. włoski sąd administracyjny odrzucił wniosek dzierżawcy i opactwa o "sprywatyzowanie" drogi gminnej, a więc publicznej, od której odchodzą drogi prowadzące do pomników.

Przypomnijmy, że w grudniu 2015 roku ten sam dzierżawca - jako pierwszy akt swojego projektu - stworzył na Albanecie oburzającą "Wioskę Świętego Mikołaja" (z biletem wstępu, głośną muzyką i świątecznymi dekoracjami nawet na historycznym kamiennym drogowskazie), które wywołały tak wielkie protesty na całym świecie, że dzięki nim "Wioska Św. Mikołaja" została zamknięta.

Dzisiejsza sytuacja jest pod pewnymi względami jeszcze poważniejsza niż w grudniu 2015 r., ponieważ wtedy było to jednorazowe wydarzenie, a projekt z 27 czerwca br. wydaje się stwarzać warunki do trwałego ograniczania polskiej suwerenności nad pomnikami.

W przedstawionym projekcie, przedsiębiorca ma również rozpocząć produkcję piwa w rejonie Albanety, które będzie się nazywało "Monte Cassino", co brzmi jak prawdziwy afront dla pamięci tak wielu żołnierzy, którzy polegli na Monte Cassino.

W październiku 2016 r. Ambasada RP w Rzymie przekazała Opactwu precyzyjne postulaty, których akceptacja pozwoliłaby na zażegnanie sporu ze stroną polską w sprawie Albanety.

Ambasada wystąpiła do Opactwa z 2 zasadniczymi postulatami:

1. sformalizowania prawa do swobodnego i bezpłatnego dostępu do pomników istniejących od ponad 70 lat, w formie konkretnego aktu prawnego, gwarantującego niezależnego od najemcy dostępu do pomników.
2. zmiany umowy najmu w punktach, w których przewiduje się działalność niezgodną z sakralnym charakterem tego miejsca, taką jak produkcja piwa

Żaden z powyższych postulatów nie został zaakceptowany.

Wszystko to jest nie do przyjęcia.

Apelujemy do polskiej społeczności na świecie, aby w zdecydowany sposób wyraziła swoją opinię, tak by przekonać Opactwo na Monte Cassino, do zmiany swoich decyzji i wyrażenia zgody na postulaty Ambasady RP.

Rzym, lipiec 2018

Urszula Stefanska-Andreini - Prezes Związku Polskiego we Włoszech
Pietro Rogacien - Prezes Fundacji Muzeum Pamięci 2 Korpusu Polskiego